

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai, tudományos tartalmu lap és a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentmiklós-utca, Teleki-könyvtár-épület, hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sorára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasensteint és Vogler (Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Előfizetési fölhívás

„SZÉKELY HIRLAP”

politikai, tudományos tartalmu lap

és a

JOGÁSZEGYLET KÖZLÖNYÉRE.

Lapunk hetenként kétszer egész nagy íven fog megjelenni. Előfizetési ára: évnegyedre 2 frt, félévre 4 frt.

Az előfizetési pénzek lapunk kiadóhivatalába, Wittich József könyvkereskedésébe küldendők, hol a pontos kiszolgáltatásról gondoskodva van.

Azon t. gyűjtők, kik tiz előfizetőt gyűjtenek, egy tisztelet példányról rendelkezhetnek.

Wittich J. könyvkereskedése,
kiadó.

Horváth Gáspár,
f. szerkesztő.

Maros-Vásárhely, jan. 21.

Államban, mely a polgári szabadság biztosításában keresi lételének jogalapját, és annak tiszteletében fejt ki hatalmát, tevékenységének nyilvánosságában nyujthat egyedül biztosítékot az iránt, hogy institutioi által feladatát egy vagy más irányban megoldani képes. Midőn felebbviteli bíróságaink rendeztetek, a nemzet azon reményét kötötte ezeknek ujanszervezéséhez, hogy az igazság kiszolgáltatásnak ügye nyerni fog általa. És a nemzet nem csalódott reményében, nem csalódott várakozásában — az igazságügyi miniszter nem tekinthet kétkedve ezen cselekvényeire. Ha megtekintjük azon kimutatásokat, melyek lapjainkban a m. kir. curia mindkét osztályáról és a pesti magyar kir. ítélő tábla mult évi működéséről közöltettek, az igazság [kiszolgáltatás] felsőbb bíróságainknál folyamának örvendetes előhaladására fogunk találni bennök csak is, s örömmel constatálhatjuk, hogy azon akadályok, melyek eleinte mutatkoztak, a jelen év folytán teljesen elenyésztetve leendnek. Azt hisszük azért, nem fogunk olvasóinkra nézve érdektelen dolgot tenni, midőn a marosvásárhelyi királyi táblának jelen hó 19-én tartott teljes ülésében megállított kimutatása alapján ezen kir. ítélő tábla mult évi működése eredményeit a biztos kútfőből nyert adatok nyomán megismerterjük.

A marosvásárhelyi királyi ítélő táblának az 1869-ik évről fenmaradt 467 ügy darabjához befolyt az 1870. évben 15865 és így az állandó ügydarabok száma volt összesen 15332. Ebből polgári 11406, urbéri 1523 és bűnügyi 3403. — Két polgári tanácsban elintéztetett érdemlegesen 3076, feloldatott 695, teljesülésben 1240, kezeléssileg 6037, összesen 11,048; maradt tehát ellátatlanul 358. Az érdemlegesen hozott határozatok közül helybenhagyó volt 2180, megváltoztató 886, tehát mint egy negyede, és feloldatott több mint egy hatoda. A kir. curia semmitő osztályától leérkezett 185 határozat, ebből 147 esetben a semmiségi panasz elvettetett, 38 esetben annak hely adatott; a legfőbb ítélőszéktől leérkezett 1586 határozat és pedig 1215 helybenhagyó, 258 megváltoztató és 114 feloldó, kö-

vetkezőleg meg lett változtatva minden 6-ik és feloldva minden 14-ik. — Az urbéri tanácsban érdemlegesen ellátott 253, melyből 180 helybenhagyó, és 73. tehát minden negyedik megváltoztató volt, feladatott pedig 175 tehát több mint egy harmada az elsőbírói határozatoknak; egyezmény megvizsgáltatott 399, ebből 354 megerősített, 45 visszautasított; teljes ülésben ellátott 72, kezeléssileg 313 és ellátatlanul maradt 40 ügydarab; a legfelső bíróságtól leérkezett 156 határozat és ebből 91 helybenhagyó, 20 megváltoztató és 45 feloldó, meg lett változtatva tehát minden ötödik és feloldva minden harmadik. — A bűnügyi tanácsban érdemlegesen ellátott 961, feloldatott 217 és kezeléssileg ellátott 2155, ellátatlanul maradt, 70. Az érdemileg ellátott ügyekből helybenhagyatott 599, megváltoztatott lett 362 és feloldva 217, tehát megváltoztatott több, mint egyharmada és feloldva szinte minden ötödik. A legfelső bíróságtól leérkezett 296 határozat és ebből 145 helybenhagyó, 49 megváltoztató és 4 feloldó; meg lett változtatva tehát hatodik és feloldva csak minden 74-ik. Ezekhez képest ellátatlanul maradt 488, tehát 21-el több mint a megelőző év végén, melyek az év utolsó két hetében érkezvén be elláthatók a mult év folytán nem is voltak s így hátrálékba a királyi táblának nem maradt. Egy elődóra esett a polgári tanácsban átlagosan érdemleges ellátás 290, és ügydarab összesen 850; az urbéri tanácsban érdemleges 136, ügydarab összesen 500; a bűnügyi tanácsban 196, ügydarab összesen 555.

Ha első bíróságaink szervezése után, azok is hasonló eredményeket mutatandnak fel, igazság kiszolgáltatásunk előhaladásáról nem lehet kétkednünk.

M.-Vásárhelyt, január 19.

Gyarmaty Samu kir. táblai bíró urnak a f. évi jan. 11-én megjelent 3. számú „Székely Hirlap”-ban közzétett „Tanulmányok törvénykezési rendszerünk mezején” című III. cikkére egy pár szerény észrevételt kocsikáztunk. A ptr. 92. §-nak a kir. t. bíró ur által idézett utolsó tételéből, élénk képzelőtehetség nélkül, semmi más helyes következtetést vonni, illetőleg azt másként értelmezni képesek nem vagyunk, minthogy: a sommás per bírása csak sommás — a rendes per bírása pedig csak rendes eljárás szerint járhat el, s ha netalán a peres felek által ellenkező kéretnék, az ily célra irányzott kereset hivatalból visszautasítandó; s csak is így lévén értelmezhető ezen §. második tételé, azt nem csak szükségletinek, sőt az első tétel kiegészítésének tartjuk, szabatosan körül lévén írva, hogy mi a bíróság teendője, ha a felek által az első tétel szabványával ellenkező kéretnék; mert a ptr.-ban annak 7. §-ával szemben, mely szerint bírói eljárásnak csak a felek kérelmére van helye, az illető helyeken mindenütt határozottan ki van fejezve, hogy a bíróság mikor járjon el hivatalból, s így a 92. §. második tételének előfordulása esetében is a hivatalból való eljárás kifejezendő volt.

A ptr. 51. §. szerint a bíróságok az illetőségükhöz nem tartozó kereseteket hivatalból visszautasítani kötelesek, de mindamellett, ha a bíróságok ezt nem tették, a nem illetékes bíróság is illetékesé válik, kivéve a 8. és 53. §-sok esetét, ha az alperes az illetőség ellen törvényes időben kifogást nem tett; miből kétségen kívül következik, hogy a sommás eljárásra utalt ügyek, ha a rendes per bírása előtt tételtek folyamatba, s ha netalán sem a bíróság által hivatalból vissza nem utasított, sem az alperes által az illetőség ellen a maga idejében kifogás nem tételtek, a rendes per bírása által — természetesen rendes eljárás szerint ex compromisso — intézendők el; és épen így áll a dolog megfordítva is, — magától értetődően, hogy a sommás bíróságok a rendes

eljárásra utalt ügyekben is, ha a beléegyezés által illetékesé válnak, épen a 92. §. értelmében sommás eljárás szerint járhatnak el. Ily esetekben az illető bíróság a ptr. 52. §. b. pontja hasonlatára mindig választott bíróságnak tekinthető. Ezen véleményünk igazolására szolgálunk a ptr. 53. és 54. §-ai; a melyek meghatározzák, hogy eltérésnek a rendes bírói illetőségtől mikor nincsen helye de a fennebbi eset azokban, sem máshol a ptr.-ban említve nincsen.

Nem érthetünk egyet a kir. t. bíró urnak azon állításával sem: hogy ha pl. a felperes sommás ügynek rendes eljárás szerinti tárgyalását a rendes per bírása előtt kérte s az alperes nem jelenik meg, a törvényszék a ptr. 144. §. hasonlatára az ellenfélnek vagy kifejezett, vagy legalább tetteles beléegyezése nélkül makacssági ítéletet nem hozhat. Azt megengedjük, hogy az idézett esetben a kereset elfogadólág leendő elintézésének a ptr. 51. §-a utjában áll; de ha a törvényszék a keresetet elfogadólág intézte el, úgy véljük, hogy azt többé az ellenfélnek maga idejében megtett ellenvetése nélkül illetéktelenségi szempontból vissza nem utasíthatja, mert ezen törvényszék a ptr. 51. §. utolsó tétele nyomán már illetékesé vált, s ezen illetékesé válásra nem tartjuk szükségesnek az ellenfélnek kifejezett vagy legalább tetteles beléegyezését. A ptr. 144. §-át az ellennézet támogatására alkalmasnak nem találjuk, mert ez csak annyit mond, hogy a rendes eljárás szabályaitól eltérőleg a felek kölcsönös megegyezésénél fogva jegyzőkönyvi tárgyalásnak van helye; de kifejezett vagy legalább tetteles megegyezésről említést nem tesz; de még a fennebbi esetben nem is eljárás megváltoztatásáról, hanem egy különben illetéktelen bíróság illetékeségének megállításáról lehet csak szó.

Az előadottak nyomán azt véljük tehát, hogy ha a bíróságok hasonló esetekben a kir. táblai bíró ur által irt módon járnának el, a ptr. 51. §. határozott rendelete ellen cselekednének, s épen akkor követnék el a ptr. 297. §. I. pontjába ütköző semmiséget.

—s—y.

Perköltség megfizetése iránti kötelezettség teljesítésére az egyházi ítéletben határidő nem lévén kitűzve: polgári bíróság által a végrehajtás elrendelhető-e?

A törv. csarnoknak 86/870 sz. a azon közleménye, miszerint a nméltóságú m. kir. curia, mint semmitőszék 10,512/870 sz. a. azt határozta: „hogy az egyházi törvényszékek azon ítélete alapján, melynek rendén a valófelek egyike perköltség megfizetésére ítéltetett, a polgári bíróság a perköltség behajtása végett végrehajtást elrendelhet.” Szembeállítva, ugyancsak a törv. csarnok 69/870 sz. a. kiirt 7771/070. sz. a. semmitőszéki azon végzéssel: melyszerint határozatott: „hogy ha a bírói határozatban a kötelezettség teljesítésére nincs határidő kitűzve, a végrehajthatónak nem tekintetik; miért is nem semmis végrehajtási kérelemnek visszautasítása, s előbb a kötelezettség teljesítésére intézett határidő kitűzése szükségeltetik” — azon kérdést engedli felszínre hozatni: e két különböző elvek közül melyik fogadandó el irányul.

Előre bocsátva, hogy a különböző egyházi jogok szerint, az ítélet különböző határidőkben emelkedik jogerőre.

A ptr. 60. §. szerint más bíróság területén teljesítendő jog-cselekvény fogatosítására az illetékes bíróság megkeresendő.

A ptr. 253. §. szerint a kötelezettség teljesítésére a végzések és ítéletekben mindig bizonyos határidő kitűzendő.

A 248. §. szerint az ítélet vagy végzés a felek kérelmén túl nem terjedhet.

Az egyházi törvényszékek ítéletének a polgári törvényszékekhez utasító záradéka nem felel meg a ptr. 846. 350. 356. §. követelményének, melyszerint az illetékes bíróság megnevezendő.

A kötelezettség teljesítésére szorító szabályszerű módnak tartom az Erdélyben eddigis szokásban volt azon eljárást, hogy a jogérvényes egyházi ítélet alapján a követelő a fizetésre kötelezett ellen, ennek személyes bírósága előtt, keresettel lépjen föl, s kívánalmában csak arra szorítkozzék: hogy a bíróság a fizetési kötelezettség teljesítésére határidőt tűzzön ki, végrehajtás terhe alatt. Mely nézetemtől még az sem térít el, hogy a bpr. 363. §. a büntető ítéleteket, hol hasonlólag nincs határidő szabva, a magánigények teljesítésére végrehajthatóknak rendeli, mert ezt az érvényben álló törvény nyilant parancsolja; s itt azt: „hogy az ítélet jogerőre emelkedett a büntető bíróságnak legalább igazolnia kell.

H.

B. Apór Károly elnöki megnyitóbeszéde a marosvásárhelyi „Társalgó-kör“ jan. 15-én tartott közgyűlésén.

Tisztelt nagy gyűlés! Azon örvendetes tevékenység, melyet a társadalom minden osztálya az anyagi, mint szellemi téren tanúsít, az alkotmányos életnek terméshatásos kifolyása és azon tapasztalati igazságnak bevalósulása, miszerint a helyzetnek urává válván tevékenységünk fokozódik, igyekezetünk megsokszorozul.

De a tevékenység egymagában, ha nélküli a helyes irány és okos számítás, csak pusztá életjelenség minőségével bír, s mint célnélküli idő és erő pazarlás önmagában magsemmisül, — nem ritkán akadályokra bukkan s ezeknek leküzdésében és elhárításában legkisebb eredmény nélkül enyészik el.

Irányhatározni, számítás tenni s így egyesek működését összehangzásba hozni „a rólunk nélkülünk“ eljárás mellett nem lehet.

Senki sem elég magának, az egyik elméleti ösmeretekkel bővítködi, a másik a gyakorlati élet mesterfogásait sajátította el, egyik fényes elme tehetségével tűnik ki, másik a szorgalom és igyekezet példányképe, az egyiket szakképzettség, a másikat általános ismeret gazdaság tünteti ki, egy szóval az egyesek szellemi oktatása, képzettsége és életfolyamuk irányára mind külön külön tényezők, melyek csak úgy alkothatnak egy szerves egészet, ha közösen megállapított irányban előre tett számítás után összehangzóan érvényesítik tevékenységüket.

Ez a szociális életnek és a társadalom fejlődésének alapfeltétele.

A régenmult idők kaszt rendszere magát örökre túlélte, az egyeduralmot és a társadalmi fölényt többé egy osztály is magának igénybe nem veheti és épen azért valamint egyesek, egy a nagy többség is az egymás kölcsönös segélyét és támogatását nem nélkülözhetik.

Az iparosnak nem lehet a kereskedőtől magát elzárni, a földmivelő nem élhet meg az iparos támogatása és a kereskedelem közvetítése nélkül, az állam tisztviselője, a tanügy közege, a tudomány buvárai minden lépésen nyomon igénybe kénytelenek venni azt, mivel ők nem bírnak. — de nélkülük fenn nem állhatnak.

Az érintkezési pontoknak azért mindenre nézve hozzájárulhatónak kell lenni s nem törpülhetnek le szűk körű gyűléské, hol kizárólag iparosok, kereskedők, tisztviselők vagy földbirtokosok ismét helyzetükben időt fecséreljenek, vagy önhasznú ideitlen politikai cselekvényekben mutogassák félszükségüket.

A társadalmi életben érintkezési központok létszükség jelleget bírnak, azonban csak úgy életképesek, ha mindennemű szükségleteknek megfelelnek és politikai vallásos szervezetük nincsen.

E célra vannak hivatva a casinók vagy társalgó egyletek.

Ismételve volt szerencsém tisztelt nagy gyűlés e tárgy körüli igénytelen nézeteimet kifejtteni, erőltet szavam a „köz“-nek érdekében pártolást, támogatást szorgalmazott, s nem is eredmény nélkül, mert hiszen évről évre fenállottunk, és egyetünk szerény igényeinek eleget tenni sikerült.

Tagjaink váltakozó számmal voltak, de mindég elegendően arra, hogy egy társalgó egyet anyagi fenállását biztosíthassák, — s most ismét az lett feladatunkká,

hogy a folyó évre ezen egyet létezését biztosítsuk.

Mindég az volt alapelve egyetünknek, hogy minden politikai pártszínezet nélkülözzen, tagtársainknál nem születést, nem vagyoni vagy társadalmi állást, hanem csak társadalmi műveltséget keresünk, körünkben mindenki szívesen látott volt rang és pártkülönbség nélkül s terméinkben és magunk között mindég egyenlők voltunk.

Tisztelt uraim! vegyék fontolóra, hogy e város és vidék a fejlődésnek és gyarapodásnak kezdetén van, s hogy itt az újabb társadalom meghonosítására vár, soha nagyobb szüksége e városnak nem volt az eszmecsere útján megszülető és létesülő reformokra, mint most — és épen azért maradjanak meg dícséretes kitaratásukban és fokozzák jövőre ezen egyet körüli becses buzgalmaikat. Jegyző ur a mult évről jelentésében beszámoland. Magamat tapasztalt hazafi jó indulatjokba ajánlva ezennel a gyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

— Országgyűlés. A 16-iki ülésben Györffy Gyula a központi bizottsági előadója nyújtja be, a többség jelentését az újonczozási t. javaslat felett, ajánlván ezt a részletes vita alapjául. A címre nézve azonban ezen módosítást ajánlja: „Törvényjavaslat a magyar hadsereg és magyartengerészet 1871-ik évre megajánlott újonczokról.“ Ugyan ekkor beadja Királyi P. is a kisebbség véleményét, mely szerint a magyar „hadsereg“ kitétel helyett továbbra is „sorhadi csapatok“ használtassék.

Az elnök figyelmébe ajánlja a háznak a gazdasági bizottság azon jelentését, mely szerint, a mostani ház, mely ideiglenesen épített, napról napra annyira avul, hogy évenkénti javításra 10,000 forintba kerül, E jelentés a pénzügyi bizottsághoz utasíttatik.

Gr. Andrásy Gy. a Kiss J. közelebbi számunkban említett interpellációjára felelvén, kijelenti, hogy a kormány e tekintetben csak az előkészítő munkálatokat rendelte el, s Pest városa is legfentebb ezeket fogantatja, s nem a tényleges sorozást. Kiss J. a válasszal megelégszik, a ház tudomásul veszi.

— A s z á s z e g y e t e m két első ülése — 10-12-én — a megnyitási és alakulással foglalkozott. Az ispán higgadt beszédében a kormány álláspontját körvonalozta az egyetemen szemben, melyre Medgyes egyik képviselője — Lindner válaszolt. A követek egyenkivül — Tincu Abraham — igazoltatván, elhatározták: hogy az egyetemen tanácskozásaihoz ezuttal az 1862-iki ügyrendet követi némi módosításokkal. A megyesi követek azon sürgősségi indítványa hogy egy a municípális szervezetet illető munkálat kidolgozásra, 9 tagú bizottság küldessék ki, elfogadtatván, megválasztattak: Dr. Bedeusz József, Bologa Jakab, Maczallariu Ilyés, Wittstock Henrich, dr. Lindner, Wächter Frigyes, dr. Klein, Klockner Mor és dr. Lészai.

Az Eszterházy-képtár megvétele.

Az Eszterházy herceg-féle képtár megszerzésére vonatkozó törvényjavaslat és adásvévesi szerződés a jan. 10-iki országos ülésen a képviselőház tagjai közt kiosztatott. Terünk szük volta dacára is legalább egyik okmányt bemutatjuk.

mulva egy hasolólág eltört lába kutyát vezetett ugyanazon orvoshoz.

Utálatos szenvedély ugyan a boszúvágy, de e jelenet a kutyáknál csak azt bizonyítja, hogy hasonlítanak e tekintetben az emberekhez. Különösen hangzik ugyan, de sokan kezeskednek felőle, hogy a kutyák boszúból valódi összeesküvéseket forraltak. Egyszer egy újfundlandi kutyát egy irigy úszkár üldözött s bántalmazott. Másnap megjelenik a kutyák atyja kíséretében, a két szövetséges rátámad az úszkár s megöli. Gr. Tilesius orosz utazó, kezeskedik e tény felől. Kutyáját egy erősebb jól elmarczangolta. Ez esemény után észreveszi a gr. hogy kutyája nem eszi meg mind a neki adott eleséget, hanem egy részt félre tesz. Ez így tartott egy ideig; végre megjelenik a kutya egy csoport utczai társával, s elvezeti ezeket a megazdálkodott eleséghez. Miután az ebéd megtörtént, elindul kibérelt társaival, megtámadják közösen az ellenséget s oly derekasan megfenyítik, hogy jövőre nem jött kedve senki ellen támadást intézni. Elhamarkodva szoktuk azt állítani, hogy a beszéd különbözteti meg az embert az állattól, mert a kutyától ez nem különbözteti meg. A beszéd alatt kettős képességet szoktunk érteni, t. i. mások gondolatait megérteni és saját gondolatainkat másokkal közölni. Mindkettő eltanulás eredménye az embernél; mert egy oly gyermek, ki a beszédre soha sem taníttatnék, sem értelmesen beszélni, sem az értelmes beszédet megérteni képes nem lenne. Hogy a kutyákat meg lehet tanítani arra, miszerint a beszédet megértse, a felől minden kétségét eloszlat a gyakran látható kutyaanyagok megselelése. Sokkal nehezebb ennél a kutyára nézve, hogy magát az emberrel megértse; mert erre őt senki sem tanítja, azt saját gondolkodása által kell neki kitalálni. A beszéd csak értekezési eszköz, tehát csak eszköz és nem cél; ennél fogva minden eszköz, mely hasonló célra vezet helyettesítheti a beszéd szolgálatát. A tagjáratás és arezjáték által kifejezett beszédet úgyessen gyakorolják a majmok: de a kutyáknál sem kisebb tökélyvel látjuk alkalmazva ugyanazon értekezési eszközt. A ki valaha csak felületesen is vizsgálgatta a kutyát, el nem vitathatja tőle, hogy szemei lelkesedni képesek: tekintete világosan kifejezi a benső kedélyállapotokat, minők: hála, részvét, öröm, kívánság, harag, félelem, irigység. A meddig az állatnál az értekezés szüksége terjed, addig bír ő képeséggel, hogy magát megértse. Watson beszéli saját tapasztalásából a következő esetet, mely épen mivel egyszerű és hihető, inkább bizonyít az állatok szellemi ké-

Törvényjavaslat

a herceg Eszterházy-féle képtár, kézrajz- és rézmetszet-gyűjtemény megvásárlása tárgyában.

I. S. Galanthai herceg Eszterházy Miklós képtárának egy milió egy százezer osztr. értékű frton, a mellette létező kézrajz- és rézmetszet-gyűjteménynek pedig kétszáz-ezer osztrák ért. forinton, az ország részére történt megvétele helyben hagyatik.

II. S. Ezen képtár ezentul „országos képtár“ nevet viselend s az ország elidegeníthetlen javai közé soroltatik.

III. Szabad királyi Pest városának ezen képtár megvásárlására tett hatvanezer osztr. ért. forintnyi ajánlata; nemkülönben Vas megyének nemesi pénztárából ugyanazon célra tett kétezer, végre Temes megyének összesített pénztárából kirendelt egyezer osztr. ért. frtnyi ajánlataik örök emlékül ezezzel törvénybe iktattatnak.

IV. S. Az 1,300,000 frtnyi vételár a vallás- és közoktatási miniszterium 1872-ik évi költségvetése rendkívüli kiadásai a Pestváros által ajánlott 60,000 frtból első részleteként fizetendő 10,000 frt, Vas megye 2000 frtnyi és Temes megye 1000 frtnyi ajánlata pedig a fedezeti összegek közé folyvendő.

V. S. Ezen törvény végrehajtásával a vallás és közoktatási, s a pénzügyi miniszterek bizatnak meg.

B. Eötvös József s. k.

A m.-vásárhelyi sz. kir. városi egyesbíróság ügykimutatása 1970-ről,

I. A m.-vásárhelyi városi egyesbíróshoz 1870-ben beérkezett beadványok száma 2696. Elintéztett 2696.

II. Sommás per 1869-ről ájtott 182. 1870-ben bejött 856, összesen 1038. Ezekből elintéztetett végzés, ítélet által 526. Békegyesség által 257. Folyamatba maradt 255.

III. Végrehajtási megkeresvény jött 23. Elintéztett 15. Fügőben van 8.

IV. A semmitőszékhez 1869-ben felterjesztettek közül eláttatott 11. 1870-be felküldetett 16. Összesen 27. Helybenhagyatott 21, megmásítatott 5, levárandó 1.

V. A marosvásárhelyi m. kir. ítélő táblához felterjesztett fellebbezések száma 70. Helybenhagyatott 52, megmásítatott 17, levárandó 3.

Rosz sorsuk van a franczia loglyoknak.

Nem fogjuk előserolni azon számos német lapot, hogy megerősítsük állításunk hitelességét azon épen nem irigylendő bánásmódról, melyben a Németországba belbezett francziák részestülnek, hanem egyszerűen tényeket hozunk föl!

Az első az, hogy a napoleoni restauratio ellen tiltakozó tiszteket szigorú őrizet alá helyezték, s oly durván bánnak velők, hogy az „Indépendance belge“ jónak látta beszüntetni a tiltakozók névjegyzékét, nehogy kitegye őket újabb bántalmaknak. Még keservebb helyzetök van a betegeknek, dacára, hogy az orvosok mindent elkövetnek nyomorúságok enyhítésére. Typhusban szenvedők bűzhöd szobában, összezsúfolva, szalmán kinlódnak.

pességei mellett, mint a regényes anekdoták. Egy angol, fűrészebe számára mindig vizes edényt szokott tartani egyik emeleti szobájában és az ajtót nyitva hagyta. Egyszer midőn az úr asztalnál ült, az étterem ajtóját vakarja a kutya; az úr kinyitja az ajtót, de a kutya nem akar bejöni, hanem felugrik a lépcsőkövön, visszatekint ura felé farkát csóválván. Az úr követi a kutyát, mely időnként megáll s hasonló módon ismétli kérését urához, hogy őt kövesse. Végre az úr észreveszi, hogy az ajtó be van téve és a kutya szomjas volt. Itt tehát a tagjáratási beszéd elég volt a kutyára nézve, hogy az ember segélyét megszerezze. Rendkívül sok adat van arra nézve, hogy a kutyák értik azt mi róluk mondatik. Jesse mondja, hogy egy Leander nevű hadihajón, mely Halifaxnál állomásozott, egy Neptun nevű rendkívül értelmes újfundlandi kutya volt, melyről azt állíták a matrózok, hogy minden kiejtett szót ért. Egyszer mondja a kapitány: „Neptun öregszik és gyengül, sajnálom, de meg kell, hogy lövessék.“ A kutya azonnal kiugrott a hajóból s egy közel lévőre úszott, és soha sem lehetett többé rávenni, hogy a Leanderre visszajöjjen. — Watson ugyan azt állítja ez esetre nézve, hogy a kutya nem a szókat, hanem csak azok értelmét értette meg s találta ki, valószínűleg az úr tekintetéből, mely előtte idegen és szokatlan lehetett. De nem teljesen elég e, ha ő helyesen fel fogta a mondottak értelmét? Egyébiránt a kutyák nagyon jól értenek egyes szókat; hisz minden házaspár ki kutyát tart, tanuskodhatik a mellett, hogy ha egyik vagy másik fél húzamosb távolléte alatt, kérdezik tőle: hol az úr vagy asszony? a kutya mindig ugat; mert az úr vagy asszony szava emlékezteti őt egyik vagy másik fél távollétére, és a kutya szomorúságának rögtön hangot ad. — Egy angol anya épen fiacskájának öltözködését végezte be és akkor megparancsolta neki: menj és hozd most nővéred ruháját; a fiu vonakodott; ha nincs kedved — mondja anyja — elhozza Mungo. És valóban Mungo, a házikutya felugrott és elhozta a kívánt dolgot, ámbár ilyes szolgálatokra soha sem taníttatott volt. Nem lehet itt arról szó, hogy a kutya szó szerint megértette volna a parancsot; hanem hallá, hogy nevén nevezetik és tisztá fogalommal bírva a felől, hogy valamit el kell hoznia, s valószínűleg többször jelen levén a reggeli öltözködés alkalmával, a többi kitalálható.

(Folytatása köv.)

Páll Károly.

TÁRCSA.

Zoologiai tanulmány.

Az állatok lelki tehetségéről.

(Németből.)

I. Az elefánt és kutyánál.

(Folytatás.)

Egy nappal a hazautazás előtt a kutya igen nagy nyugtalanságot mutatott, nem mozdult urának oldala melől, kinek ez a végén annyira terhére lett, hogy kénytelen volt szidalmazó szavakkal elhajtani magától az állatot. Midőn az ur este szobájába jött, kutyáját a nyitva hagyott bőröndben összezsúgorodva találta. E jelenet szembevető bizonyossággal szolgálhat az állatok gondolkozó tehetsége mellett. A kutya látta az előkészületeket az elutazásra, s félt, hogy ismét elfeledik és ott hagyják; tehát a bőröndöt találta legbiztosabb helynek. Egy Gosportban lakó ur gyakran szokott kutyájával Portsmouthba áthajózni s ott bizonyos ügyekben a könyvboltot meglátogatni. Egyszer a kutya elvesztette urát Portsmouthban; de tudott segíteni magán. Felkereste az utat a könyvbolthoz és ott tagmozgatásai által helyzetét teljesen értesítette a könyvtárosnak. Tehát midőn ez inasának a kutyáért vitelbérül egy pennyt adott, a kutya rögtön elindult az inassal, vigan ugrott a csónakba s a tulpartról vágatva haza rohant. Számtalan eset fordult már elő, hogy a kutyák embereket, vagy kutyákat fogtak ki a vízből, vagy embereket mentettek meg égések alkalmával ugatásaik által segélyt híván. Erlam ur beszéli a „Times“ 1865. júl. 6-iki számában, hogy őt halászat alkalmával egy borzkutya megtámadta; előbb elriasztá a kutyát magától, de ez újból kezdte támadásait, a nélkül, hogy valami ellenséges szándékkal lenne; Erlam tehát követé a kutyát, mely őt egy meredek fallal körülvett mély üreghez vezeté, hol egy kis kutya nyöszörgött, de ez nem volt az említett kutya kölyke; hanem egészen idegen. Miután a halász kiszabadítá a szegény állatot, mindketten eltakarodtak onnan. A mit az embernél „jó szívnek“ nevezünk, az sok kutyánál is föltalálható. Szánalomérzettel bírnak, s nem csak uraik, de társaik iránt is. Blaze beszéli, hogy egy kutya, melyet egy seborvos megmentett lábtörési bajától, kevés idő

Néhányan a szó teljes értelmében meztelenek. 600 körül alig van 25-nek inge. Rongyokba burkolva a kemente körül guggolnak a szerencsétlenek, mert a szalma hideg, nagyon hideg fekhely. S mindez Kölnben, a nagy német városban szemlélhető.

Kaiserslauternből írja egy levelező: Négyszáz Amiensnél elfogott francia pássirozott új esztendő napján városunk előtt. Borzasztót állottak ki, a nyomorultak hosszú utazásukban. Többen meg is fagytak. Másoknak egyes tagjai voltak megdermedve. Megrendítő volt a látvány, midőn a foglyok „boldog új esztendőt” kívántak egymásnak.

Aschaffenburgból jövő tudósítások hasonlólag csak nyomorról, elkenészedésről szólnak.

A mi kis enyhülést, könnyebbülést tapasztalnak a hazájuktól elszakított szerencsétlenek, azt maga a francia kormány eszközli. Így legújabbán a francia hadügyminisztérium az angol követség útján a Bajorországban elhelyezett foglyok számára utalványozta zsoldjukat.

KÜLFÖLD.

A francia esztendő fölött az utóbbi napokban ismét megjelent a béke reménye; de fájdalom, mint már egy párszor, — csak pillanatnyi légtünemény volt, mely mint a csalfa délibáb midőn a puszták tikkadt vándorának hűs berket mutat, — eltűnt ismét, a kimerült harcsujtottak sovár szemei elől... Most, csakugy mint azelőtt, foly tovább az elkeseredett harc minden ponton; s a megvert francia hadak nemzetük életének magas jogosultságából újabb s újabb erőt merítenek; míg a győztesek féltett és drágán vásárolt dicsőségük babérjának minden kis leveléhez ezer meg ezer életet kötnek.

Ben Párisban is a végletekhez közelítenek a dolgok; Trochu — hírszerint — nem tarthatta tovább magát, vagy tán inkább a helyzet nem tartható őt

Mindenek szemei ma a londoni konferencián csüggenek; azonban aligha lesznek, kik az eddig tudva levő előzményekből alaposabb reményeket merítenének az európai béke szilárd helyreállítására. Álljon itt néhány nevezetesebb távirati tudósítás a külföldi helyzetről.

Bordeaux, jan. 14. Egy sürgöny Lavalból, e hó 13-ról jelenti: Chanzy hadserege a visszavonulást újabb állásaiába a legszebb rendben hajtja végre. E hó 12-én a 21. hadtest a mecklenburgi herceg három hadosztálya ellen a legnagyobb erővel harcolt; az ellenség igen sokat szenvedett; a három utolsó napon a francziák vesztesége is érzékeny.

Brüsszel, jan. 14. Lilleből jövő hírek szerint a francziák Bapaume előtt folyton szerencsés csatározásokat vívnak. A „Nord” egy párisi légkömbi tudósítása jelenti: A kormány — ha Páris 4 hét alatt föl nem lesz mentve — tisztesseges föltételek mellett kész kapitulálni és a vidékre bízni a harc folytatását.

Onansból (Montbéliard-arrondissementből) jelentik 13-áról: A francia keleti hadsereg jobb szárnya eljelenállhatlan hősiességgel elfoglalta Arcey és St.-Mariet.

London, jan. 17. Werder tábornok visszavonulása vonalát Bourbaki elzárta. Belfort ostroma félbeszakított.

London, jan. 15. Versaillesban a semleges hatalmak hír szerint békeközvetítéseket tettek. Bismarck jövőben „a német birodalom kancellára” címet fogja viselni. Magán hírek szerint a békeközvetítési javaslatok fölötti előértekeztetések eredmény nélkül voltak, Franciaország nem lévén hajlandó.

London, jan. 16. A „Times” Versaillesból e hó 15-éről jelenti: Ma reggel egy rohamos kitörés tétetett Greslay ellen. A megtámadás a szászok vonalaira irányoztatott. Egy másik, kitörés történt Lebourget ellen. Mindkét kitörést, melyeket az erődök iszonyu tüzeleke kisért, esapataink visszaverték.

Bécs, jan. 16. Lyonsban kommunista lapok indítványozzák, hogy mindazon 50 évet meg nem haladt francziák vagyona, kik az országot elhagyták és 14 nap alatt a felszólítás után vissza nem térnek, elkoboztassék.

Bécs, jan. 16. A védelmi kormány újabb 750 milliónyi kölcsönt vesz föl. A terjesztett békebírek hamisak.

Bécs, jan. 7. Trochu londoni hírek szerint visszalepelt s utóda Vinoy lett; Ducrot torokgyikban szenved. Favre f. hó 10-én átvette ugyan a meghívót a londoni konferenciára, de menlevél birtokában még most sincsen, s így Páris el nem hagyhatja. — Bismarck minden közlekedést beszüntetett a fővárossal azon ürügy alatt, hogy a francziák egy porosz parlamentairere löttek; a vizsgálatból azonban az ellenkező tűnt ki. — Issy, Vanves és Montrouge erődök, versailles-i tudósítás szerint f. hó 14-én végkép elhallgattak, míg a porosz bombázás szünet nélkül tart.

Bécs, jan. 15. Apponyi a londoni konferencián a köv. preliminarékat fogja előterjeszteni a béke érdekében: 1) Franciaország átenged Németországnak 20 hadihajót, fizet 1 milliárd tallért és négy német mértföldnyi széles területet a Rajna balpartjának mentében; 2) Franciaor-

szág átenged egy (?) erődöt a béke megkötéseig; Poroszország pedig addig naponként 2 millió adagot biztosít Páris számára; 3) Franciaország a Rajnától 20 mértföldnyi távolságnál közelebb eső valamennyi erődöt lerombolja.

Münchenből írják, hogy eddig ötvennégy képviselő van a szerződés ellen; ha ezen adat alappal bír s ha az utolsó pillanatban nem pártol át a szerződés elfogadását ellenző képviselők közül egynehány a tulsó táborba, akkor a szövetségi szerződéseket a bajor kamara elveti.

Constantinápoly, jan. 14. A yemeni expedíció jelentékeny mérvben szerveztetett, hogy az assyr főnök folytonos pártütésének egyszer mindenkorra eleje vétéssék.

Megerősítik, hogy a porta Poroszország határozatát az orosz kérdést illetőleg nyugodtan bevárja; minden más ellenkező hír alaptalan. — Ruchdi pasa Mustafa pasa helyébe pénzügyérnek neveztetett ki.

A „Kölnische Zeitung” konstantinápolyi levelezője szerint az aegyptusi alkirály a portának 20 ezer embert ajánlott föl a yemeni fölkelés elnyomására.

VEGYES.

* N. Szebenből folyó hó 16-ikáról írják nekünk: „honvéd főhadnagy Oelberg f. hó 15-én, N.-Szebenből Bécsbe utazott, hogy ott a mitrailleuse-ök kezelése módját betanulja, és azokat magával lehozza. Így tehát honvédek el lesznek látva a hadászat ezen szörnyével.”

— Színház. Csütörtök, jan. 19-én: „Egy nő ki az ablakon kugrik.” vigj. 3 felv. Somolytól. Régisége miatt most csaknem új, s legalább is olyan érdekes, mint akárhany ismét divatba jött női pipere vagy frizura; kár, hogy nem volt annyi közönsége (aránylag), mint ama régi, új divatba jött kontyoknak. Az egész előadás összességében volt mint ezt a működők gyenge kilátása a szórványos publicumra előre remélni engedte. Kitűnt Györflyné (Rózi) itt is, mint a társulat lelke, s igen jól eshetik neki, hogy ez estén a dicsőretet férjével (Báró Dernői szerepében) kelle megosztania, ki a gyámkodó nagybátyát talán még ennél is correctebben személyesíti vala, ha pipáját kissé fesztelenebbül kezeli. Bácsné meglehetősen anyós volt, de a grófnőt nem tudtuk egyeztetni vele. Ruberné (Ida) kielégített, sőt magát férjét Jenőt (ifj. Bács) egy pár pillanatban csaknem fölmelegíté. Török (Törő Bálint) és Ruber (rector) jól játszottak s még jobban öltöztek, Kardalok és tánczok élvezhetők voltak, csupán a tenor secondnak nem ártana a mérséklet a többi erőhöz képest. Végre ifj. Bács hátszegvidéki román tánczot lejtett oly eredeti bravourral és csinos tartással, hogy az osztatlan tetszést és a mennyire egy ekkora kis közönségtől kitelhetett — viharos tapsot teljesen kiérdemelte. Ma, szombaton, ifj. Bácsné javára „Dunanan” van hirdetve, s a szorgalmas jutalmazandó érdekében már előre némi aggodalmunk lehet, hogy az azon estvére kitűzött daláregyleti bál nem nagy concurrentiát okozand a színháznak. Kár lenne pedig, mert amint halottuk, nem csekély feladat volt egy operettének bemutatása az itteni népezenekar kíséretével. Egy ilyen fáradságos vívmányt a közönség érdekében is, tán czélszerűbb lenne egy más — bálmentes estvére áttenni.

— A m.-vásárhelyi takarékpénztárnak 1870. egész évi üzletforgalma.

Bevétel:	
Pénztármaradvány 1869. decz. 31-ről	3799 fr 6 kr
Takarékpénzt. betétek 779 féltől	257825 „ 21 „
Visszafizetett váltók	594422 „ 40 „
„ előlegek	8157 „ — „
„ zálogkölesönök	22589 „ — „
Befizetett kamatok	19977 „ 87 „
Külföle illetékek	5875 „ 92 „
Részvénytőke befizetés	15000 „ — „
„ után kamat megtérítés	342 „ 22 „
„ kiállítási díjak	300 „ — „
Részvény átiratási díjak	20 „ — „
Megtérített kezelési költségek	201 „ 62 „
Késedelmi kamatok	66 „ 40 „
Értékpapírok eladásából	11712 „ 50 „
„ kamatai	838 „ 61 „
Más pénzintézetektől	3761 „ 15 „
Összesen	936926 „ 79 „

Kiadás.	
Betét visszafizetés 346 félnek	117236 ft 2 kr
Kifizetett betéti folyó kamatok	461 „ 34 „
Leszámitolt váltók	792731 „ — „
Előlegek értékpapírokra	12986 „ — „
Zálogkölesönök	22362 „ — „
Kifizetett részv. osztalékok 1869-re	2310 „ — „
Értékpapírok vétele	26825 „ — „
„ után kamatmegtérítés	397 „ 90 „
Házbér	423 „ 50 „
Királyi adó	160 „ — „
Mindennemű kezelési költségek	595 „ 46 „
Igazgatási költségek	569 „ 28 „
Tisztí fizetések	2000 „ — „
Más pénzintézeteknek	3761 „ 14 „
Pénztármaradvány 1870. decz. 31.	44006 „ 25 „
Összesen	936926 „ 79 „

Maros-Vásárhelyt, 1871. ja. 20.
Z. Dr. Knöpfler V. igazgató Rápoly Károly könyvvezető.

— A gyermekjátékszerek befestésére van egy miniszteri rendelet. Ezt azonban, ugy látszik, iparosaink és kereskedőink nem veszik figyelembe, a gondatlan szülőknek pedig van bajok megbetegedett gyermekeikkel.

Számos esetről tudunk. különösen a karácsonyi napok óta, hogy az orvosok egyenesen a mérges festékek tulajdonították a betegség okát. A minisztérium tudhatná, hogy hozott rendeleteit — ha már van köztük egy-egy czél szerű, mint a szóban levő — csak úgy érnek valamit, ha fogatosításukról is gondoskodik.

— „Konfidenzia” ez a czime a lapnak, melyet Bécsben adnak ki, s mely valóban konfidensül bánik el az emberek magán ügyeivel. E lapban az osztrák s magyarországi adósok nevei, lakásai, az összeg, melylyel tartoznak, vannak kinyomtatva. A lap, mint a nemzeti színház által kiadott könyvtár, csupán kézirattal gyanánt tekintendő, melyet nyilvános helyeken: kávéházakban, vendéglőkben mutogatni nem szabad s csak is a hitelezők mihez tartása kedvéért van kinyomtatva. Az adósok nevei mindannyiszor nyomtatnak ki, míg hitelezőiket ki nem elégitik. Az operaczióknak ugylátszik mindjárt eleintén látható haszna volt, mert a szinte háromszázezer frtnyi adósságból, majd 80,000 frt egyenlített ki hamarosan. A lap bizalmasan megjegyzi, hogy számról számra igyekszik fog a kisebb adósok neveit. lakását, állását is megszerezni és közzé tenni. Ez után már azt is várhatjuk, hogy valami ügyes vállalkozó „Amor” czim alatt oly lapot indít, mely a házassulandó fiatal emberek szerelmi kalandjait, szerelmes leveleit fogja közölni vagy kiadja, ki minő szorgalmas, mennyit dolgozik naponta, mikor kel és fekszik, mennyit keres havonként stb. És a lapnak, mint homlokán olvasható, már eddig is sok pártolója van.

— Egy 83 éves tanuló. Pesten a felnőttek oktatására rendezett tanfolyamban, mint tanuló Zofesák Imre 83 éves agastyán is részt vesz. Ugyanott Perczel Miklós főispán előadásokat fog tartani az alkotmányokról, valamint Észak-Amerikában szerzett tapasztalatairól, egy-két orvos pedig az egészségtanról fog felolvasást tartani. A tanfolyam a közönség részéről nem várt meleg párloláshoz örvend, már eddig száznál többen iratták be magukat, a műveltebb osztályokból is többen léptek hallgatókul. Tanulni nem szégyen, de nem tudni: kár.

— A Karagyergyovics-perben a kir. tábla jan. 14-én mondta ki az ítéletet. Ennek folytán az első folyamodású bíróság ítéletének megváltoztatásával Karagyergyovics herceg a gyilkosságban való bűnrészesség miatt nyolcz évi, Stankovics és Trifkovics, ugyanazon büntény miatt négy évi, vas nélküli börtönre íteltettek. A vizsgálati fogság betudásával. A perkoltségekben egyetemlegesen a rabtartási díjakban külön-külön elíteltettek; a szerb kormány pedig kártérítési keresetével a polgári per útjára utasított.

— Bécsben 13000 drb. Chassepot fegyver konfiskáltatott, mely hír szerint a francziáknak volt szánva.

— A newyorki németek legközelebb egy látogatott népgyűlésben a jelenlegi háboru folytatása ellen nyilatkozik, mert a jelenlegi háboru az absolutistikus militarismus háboruja, a német nép akarata ellenére, a francziaországi népszabadság és a köztársaság ellen. A népgyűlés határozata betérjesztetett Németország törvényhozó testületeihez.

— Rajner Pál beadott lemondását a Király elfogadta s tárczájára a jelöltek egész névsorát állítá fel a fama. Határozott megállapodás azonban eddig még nem történt utódjára nézve.

— Gr. Mikó Imre ur önmaga 100, leánya, Anna pedig 50 frtot irtak alá a tordai népnevelési egylet czéljaira. Nemes, utánzásra méltó példa!

— Fz is utánázásra méltó példa: Aradon egy Marason tuli német sógor megverte édes anyját, a szolgabíró által ezen tettéért megidézve, egy borjuval kedveskedett neki, hogy maga iránt a tisztviselő jó indulatát megnyerje. A szolgabíró a borjut eladta és értékét iskolai czélokra fordította.

— Egy sarlatán utazó ügynök jár városról városra réztollakkal és írószközökkel, melyeket mint francia gyártmányt árusít el, most azonban reájöttek, hogy monsieur d. L. nem más, mint egy bécsi Armer Reissender, a ki, hogy gyári hulladék ércztollainak vásárokat szerezzen, élelmességből francia lett. Ajánljuk azok figyelmébe, hol ez ember bekopog. „M. P.”

— Nehány miniszteri fogalmazó, a maguk és kollegáik, valamint a fogalmazó-gyakornokok nevében memorandumot nyújtottak be a képviselőházhoz, melyben az idők drágaságát felhozva fizetések javítását és szálaspénzök nagyobbítását kérik. A memorandum nyomtatott példányai az egyes képviselők közt is kiosztattak.

— Stadniczky gróf, 1849-ben honvéd kapitány, 1863-ban a lengyel fölkelés egyik tevékeny hiva, tavaly tért vissza ismét Pestre, hol született. Itt hivatalért folyamodott a kormányhoz, de nemesak hivatalt, hanem papirjait sem kapta vissza, mint az „Ellenőr” írja, melyek elvesztek. A szerencsétlen gróf a legnagyobb nyomorra jutott, míg nem Szilassy pestmegyei alispán megszánta s fölfogadta városi huszárnak, hol békétüressel látszott enni a vármegye kenyerét: a napokban pajtásai jelenlétében szíven lötte magát. Temetése f. hó 17-én volt délután 3 órakor. „Ref.”

— Londonból írják a „P. Naplónak”, hogy gróf Széchenyi Antal, mint az osztrák-magyar monarchia rendkívüli képviselője, 11-én este érkezett oda, másnap átnyújtá megbízó iratát lord Granvillennek, s a konferencia első ülésében már alkalma volt részt venni. A Budán 16-án tartott miniszteri értekezletben állapítottak meg a gróf Széchenynek a dunai kérdésben adandó utasítások. Ez értekezleten ő felsége elnökölte alatt gróf Andrássy és gróf Potocky miniszterelnökök is jelen voltak.

— **Karácsony napján Párisban** a közoktatási minisztérium épületében nagyszerű bazár nyílt meg a háború áldozatainak felségelésére. Egy Froment Mórész által vésett arany serleg s egy Mignon lámpa közt (ez utóbbinak színezett gothai egy kis kápolnát képezvén) ezüst kosarakban állott a burgonya, vöröshagyma avagy beszórt marhahús; s kevesebbet kértek az edényért, mint tartalmáért. Egy pulyka bárszony és selyem vánkoston egy pár száz frankon kelt, s a fehér liszttel töltött bonbon dobozok magasabb áron keltek, mint a minőket Siraudin valaha legfinomabb salonzukraiért kért. Egy ládáska szivarért, melyért Jules Simonné 100 frankot kért, Dorian közmunkaminiszter egy ezres bankjegyet nyújtott s tovább ment anélkül, hogy a fölösleges összeg vissaadására várt volna. Doré Gusztávnak egy vázlata, mely egy ifjú katonát ábrázolt, amint épen nejtől bucsut vesz, 270 frankon kelt; s Hugó Viktor levele a németekhez, melynek ára közönségesen két krajczár, 120 frankot jövedelmezett, mert hát a költő sajátkezü aláírásával volt ellátva. Több palack pezsgő a tuileirák palotájából, poharanként 5 frankon árultatott s egy szép pár zeller 69 fr. 50 centimeon ment el; míg az apró rettek csomónként 10 frankot hozott be. E vásárból, mely egy egész hélig tartott, 100,000 frankot vartok az említett jótékony célra. (Ellenőr)

— **Porosz humánítás.** A „Köln. Zeitung“ írja, tehát nem hazugság, hogy Radziwł wára (Possenben) fejelemtelenség miatt büntetés alá eső francia tisztek számára berendeztetett. Azok szigorúan őriztetnek és minden közlekedéstől elzáratnak. Jellemző a tisztek helyzetére nézve az, hogy midőn a várparancsnok a tisztek elhelyezésére utaltatott, azt felelte, hogy nincsen számukra hely, mire a magasabb hatóságtól azt nyerte feleletül, az lehetetlen, mivel ily „társaság“ számára minden hely jó.

— **Román népszerű előadások.** Szemben a románok tudományos előadásokat tartnak, melyek különösen a hölgyvilág által látogattnak sűrűbben. — Eddig a következő urak tartottak előadásokat: Boiu, a népcsaládok jelentőségéről az ő. és új világban; Popescu, a műveltség- s irodalomról; Dr. Brote, a munka- s munka-felosztásról; Maximu, a szövegről általában s különösen a román nők iparáról. Legközelebb Crisea fog előadást tartani s pedig az ének-világ fölött.

— **Katonai tanintézetek az osztrák-magyar birodalomban** a következők: a hadi iskola, a határőrvideki igazgatási tanfolyam, a felsőbb tűzészeti iskola, a hadbiztosítási tanfolyam, a központi gyalogsági tanfolyam, a központi lovassági tanfolyam, a katonai állatgyógyintézet, a bécs-újhegyi akadémia, a sz-pölteni katonai collegium, a vasmári haditanintézet, a kassai, kuttengeri és st-osti felsőbb katonai nevelő intézet. A parancsnokok, tanárok, katonai hivatalnokok és szolgák száma 1400-ra megy.

A „Sz. H.“ magán távsürgönye.

Feladók Pesten 20-án 7 ó.
Érkezett 20-án 8 ó.

Párisnak Szajna jobbparti részét is bombázzák. Bourbaki 3 napi harez után visszavonult Werder megtartá posztóját.

— **A francia bank** a háborús viszonyok daczára is fizet osztalékokat részvényeseinek. Egy Párisból léghajóval jött tudósítás szerint az igazgatótanács 1870. második felére az osztalékokat 30 frankkal állapította meg s január 2-től kezdve a kifizetést elrendelte.

— **A Vezuv,** nápolyi hírek szerint e hó 13-án ismét kitört, eddig azonban a veszély nem nagy.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. január 23. és következő napjain a következők ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

I. Tanács polgári ügyben.

előadó kfr. táblai bíró Ferencz Károly.

Lendvai Károly Bendeau Demján és társai e. kártérítés i. Hajduku Doroffte Markus Mayer és Bernád Mihály e. birt. hábor. Csete Sámuel Kalmár József e. 169 frt 10 kr i. Höhn Mária öz. Csűrös Andrásné e. 200 frt hozomány i. Öz. Czinte Miklósé Bsatt Ádám e. 70 frt i. Babos Jánosné Simó Lajos mint Kászoni Albert gondnoka e. som. visszahelyezés i. Prethai község Kosa Kálmán e. som. visszahelyezés i. Tódor István Bíró Mihály e. zálogkiváltás. Binder Frigyes, mint a Binder Mihály örököse Totu Juon e. 20 frt i. Bsonka Dumitru Petrucz Nikita és társai e. 40 frt kártérítés i. Predony Petru és társai Predony Juon és társai e. fekvőségek kiadása i. Maxim Vuleu Alexandru Dánlea e. 42 frt és 15 veder bor iránt.

Előadó k. t. bíró Csergedi János.

Gyergyó-Szt.-Miklós községe Kozma Mózes e. egy kaszáló kibocsátása i. Nicoare Maria Angelu Ana e. 4 frt i. Bérsan Simion Bésan Nicolae egy malom rész kiadása i. Brascovitia George Brascovitia Simion e. egy drb föld i. Ciuciu Narcu Szezu Juon e. birtokháborítás i.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos.

Szulika Alexi Stan Pervu e. 2932 frt 65 kr. Beu Miklós Sehiemert Károly e. 14 frt 61 kr i. Lienerth András Pildner Mihály e. birtokhábor. Grün Károly Neda József e. három szállító szekér elkészítése i. A szász nemzet egyetemnek n. Kendeffi Károlina örökösei e. 1951 frt 62 kr s jár. végrehajt. Gottschling Adolf Drottelf János e. 11 frt 20 kr. Frankl. Dávid Hofbauer József

e. 30 frt váltó. i. Kezán Sándor Puján Péter e. igazolási ügye.

Előadó k. t. bíró Gyarmathy Samu.

A m. kir. kincstár Zsigmond István e. 2310 mérő buza szállítás i. A m. kir. kincstár Fleischer József Ungár Mihályné e. 1986 frt 82 1/2 kr i. Appel László Koroloi Franciska e. ingóságok átadása i. Blošunar Lupsan k Andrei Maftel e. 38 és három negyed drb arany i. Hanney Ferencz Binder Márton e. 92 frt 40 kr i. F. Schwatz szászrégeni czignek Rozenberg Moricz e. 80 frt 30 kr i. Márkus János Biburger Frigyes és Németh József e. 834 frt i. Dávid Bogdán Popu Károly e. váltó keresete i. Bucura Petru Margineon Creciu Lopedat Anna e. 42 frt 4 és fél kr i.

Előadó k. t. p. bíró Deési Farkas.

Graczik József a gyulafehérvári rom. cath. káptalan e. 2292 frt 92 kr i. Majer Markus Pintye Gyorgye e. hasznbér hátralék i. Szamosujvár város közönségének Himmelstein Mór e. 2770 frt i. Szathmári Istváné János Juliánna Szathmári Sándor e. 157 frt 50 kr i. Gróf Kun László és neje gróf Bethlen Farkas e. 10,000 frt iránt. Schönfeld S. brüni gyáros Kopitinsky Antal e. 941 frt 60 kr i. Jakobi Józseff C. Genersich czég és társa e. tulajdoni igény i. Blásek Antal Kappel Jakob e. 1318 frt 48 kr. iránti keresete.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Dósa Dániel.

Kovács Dánielnének Rofai Mózesné e. egy cserfa kár visszaadása i. Erdőszentgyörgyi g. n. e. egyház közönségnek Pap Gligor e. 12 frt kártérítés i. Losonczy Józsefnek néhai id. Fodor György hagyatéka e. 35 frt követelés s jár. i. Özvegy Binderné Tücupernagel Thérénnek Ny Gálfalva községe e. 96 frt 25 kr kártérítés i. Bíró János és Györgynek Sámson József. mint a Sámson testvérek gazdasági vezetője e. hátralék munkabér megfizetése i. Zalányi Józsefnek a Waring és Brathers ház ellen. 20,873 frt 62 és fél földmunkálati díj i. Mandula Albertnek Szentmárton községe e. kártérítés i. Fábian Elek s társainak Lajos Imréné e. adósság i. Szabó Istvánnak Deucz Józsefné e. szolgálatbér i.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter.

Virág Jánosnak Tnlit Ferencz e. sommás visszahelyezés i. Filipois Sásincának Filipoiu Constantiu és társai e. egy házassági szerződés előismerése i. Végh Antalónak Cseh Izmael e. 40 frt i. Toader Mare Máriánas Mare Simionu e. birtokháborítás iránt. Siutu Simionnak Gacea Constantin Gomešianu e. kártérítés i. Végh Antalónak Kocsis Jánosné e. 185 frt 6 kr pénz felelészze i.

Előadó k. t. bíró Elékes Pál.

Vagner Sárának Schusztter Mihály e. 67 frt 84 kr i. Kreesun Gligornak Krecsa Filip e. sommás visszahelyezés i. Miklósi Károlynak Gengely János e. egy Szántó és két ökor átadása i. Ekárd Rudolfnak Angyal Sámuel e. 26 frt i. Graef Mihálynak Pupa Péter e. 24 frt iránt. Kosch György és társainak Rozsonziá Ignác e. 47 frt 90 kr i. Leibovits Jakabnak Hersch Péter e. 11 frt iránt. Kadácsa Kornélnak a Moldován Pétra e. 78 frt 50 kr i. Adler Nándornak Fleseriu Juon Juon e. 49 frt 99 kr kártérítés i. Példer Károlynak Haas János e. bérlemény kiürítése i. Boros Ferencznek özvegy Szentkirályi Sándorné e. zálogváltás i. Alasin Juonnak Maniu Ketau e. egy szántó átadása és kártérítés i. Bot Jánosnak Nagy Bot János és társa e. Balázsfalvi interealaris alapnak Nicolae Rusonu e. 1450 frt 50 kr haszonbér hátralék i.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám.

Márk József és neje Vaszilie Dengán e. fekvőségek átadása i. Koroakai József e. zárlati ügybeni költségek i. Czapári Mihály Pál Károly e. birtokháborítás i. Kolosvári János és társa Makrai László e. szálagos birtokbani javítások i. Kiss György Bedő Rozália e. közös ingóságok felelészze i. Bresztel Imre Gedeon János és társa e. 100 frt kötbér i. Kina Nicolaj és társa Haragos Artenie e. 10 forint hasznbéri hátralék i. Maxim Vuklu Alexandru Duvlea e. 42 frt és 15 frt i. Kiss István Boeskal Albert Miklós e. belső bázis telek zár alá vétele iránt.

Előadó k. t. bíró Szolga Miklós.

Szathmári Zsuzsánna Manyai Józsefné Szathmári Rozália és társai ell. végrendelet érvényesítése i. Szegedi Terézia Miklósi Gergelyné, és társai, Gál Rozália Szegedi Ignátné ell. tulajdonjog előismerése i. Teleki Dénesné Veres Juliánna, Teleki Dénes ell. női tartás i. Damó Mihály, Grünfeld Jozéfa ell. 20 frt. házber i. Sándor Imréné Csizsér Erzsébeth, Csizsér János ell. 2 drb. zálogos birtok i.

Előadó k. t. p. bíró Illyés Károly.

Bor Józsefnének, Oemegyei Zsuzsánna ell. 315 frt. i. Syedlár Jánosnak, Fekker Adolf ell. 15 frt. 26 kr. i. Moka Zsuzsánna, Papp Mari ell. örökösödés i. Szabó Lajosnak Vinkler Frigyes és neje ell. 647 frt i. Pupa Todor és társának Rozenkrác és társa ell. szerződés megsemmisítése iránt. Paulini Mártonnak Ignázt Mihály ell. birtokháborítás i. Toma Sándor és társainak Balán Augustin ell. 82 frt. i. Radoin Nyikul9jnak Kranya Juon ell. 49 frt. i.

III. Tanács bűnügyben.

Előadó k. t. bíró Sándor János.

Pask Iia nehéz testi sértés. Portik Elek és társa

e. lopásért. Krisan Stefán e. emberölésért. Varga Lajos e. testi nehéz sértés. Málnási Ferenczné e. becsület sértés.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon.

Zilahi János és társa gyilkosság. Tüzi János e. nehéz testi sértés. Gross András e. lopás.

Előadó k. t. b. Bárdosi György.

Raibu Jakab és társa e. lopás és sulyos testi sértés. Gyulai Sámuel e. kihágás. Stefenutz Georgie ell. sulyos testi sebzés. Jani Mózesné ell. sulyos testi sebzés. Iszlai Mihály ell. sulyos testi sebzés. Foloba Pavel Anna ell. becsület sértés.

Előadó k. t. b. Spech Adolf.

Triff Dumitru és társa ell. tolvajság. Sztojika Potru ell. sulyos testi sértés.

Flóadó k. t. b. Stojka Antal.

Moldován György ell. testi sulyos sértés. Marinca Jón ell. testi sulyos sértés. Schaaser Georg ell. becsület biztonsága ell. kihágás. Giró Szász István és társa ell. becsület sértés. Dragán Toder és társa ell. gyilkosság.

Előadó k. t. p. b. Mégay Ferencz.

Özv. Eider Jánosné nyilv. erőszak. Morár George és társa ell. nyilv. erőszak. Weinberger József és társa ell. tolvajság. Wlad Anea ell. család. Bereczki Lajos ell. gyilkosság.

IV. Tanács urbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Popovics Servian.

Sándor Gergelynek, Molnár István e. egy állomány majorság természete i. Hegyesi Erzsébeth Körösi Józsefnének Siklódi Mózos e. egy. beltelek s külső tartozékainak majorság természete i. Gr. Bethlen Mihálynak, Lakatos Pista József, és István e. egy állomány majorság természete i. Apor Lázárnak, Sakác- Alis Orosz Márton e. több allodialis földek vissza bocsátása i. Tolnai Gábornak, Mark Pável Todor e. egy állomány majorság természetének előismerése i. Réz Sámuelnek, Grama Pavell. Juva e. egy belső telek majorság természete előismerése iránt.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(Január 19.)

5% metallique	58.—
5% nemz. államkölesön	67.25
1860. államkötvény	99.70
Bankrészvény	739.—
Hitelrészvény	250.40
London	124.20
Ezüst	122.—
Arany	5.85 1/2
Napoleon arany	9.95 1/2
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.75
" " " temesi	76.50
" " " erdélyi	74.50
" " " horvát-slavon	83.50

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH GÁSPÁR,

HIRDETMÉNYEK.

Tisztelt B. A. ur!

Miután az ur nekem azon néhány forint kévéházi tartozását, oly sok időtől fogva oly sok szép kérésemre és felszólításomra sem fizette ki, kénytelen vagyok az urat ezen uton felszólítani, hogy fizessen.

Ez úttal nevének csak is két első betűjét irom ki, azon megjegyzésem mellett, ha az ur nekem tartozását öt nap alatt ki nem fizeti azon esetben a „Székely Hirlap“ jövő számába az urnak egésznevét kiteszem, s egyszersmint figyelmeztetni fogom több pályatársaimat is, mennyire hitelezhetnek az ur becsületének.

M.-Vásárhelytt, 1871. január 12-én.

Lengyel Ferencz.

(4) 1—1 számoló pinezer,

Maros-Szt-Györgyön méltóságos Máriaffy Antal ur udvarában 110 kas anyaméh, mindkettős Dzierzon kasokban, jutányos árban eladó, értekezhetni helytt gazdatiszt Molnár Józsefnél utolsó posta M.-Vásárhely.

(1) 3—3